

16.6.2020

Sivu 1/9

KOKOUSAIKA Tiistaina 16.6.2020 klo 19.14 – 20.40

KOKOUSAIKKA Ruotsalainen seurakuntakoti, Läntinen pitkäkatu 29, Kristiinankaup.

LÄSNÄOLEVAT
JÄSENET Sonja Grönholm
Stig Kronlöf
Marianne Lindahl
Henrik Lindfors
Berit Holmlund, Gunilla Teirin varajäsen
Marianna Metsäranta, Janica Koivusen varajäsen
Jimi Ruotsalainen
Jari Salmela
Inger Ylikoski
Daniel Norrback, puh.joht.

POISSA Jari Kallio
Janica Koivunen
Gunilla Teir
Tony Westerlund

MUUT
LÄSNÄOLLEET Jorma Enberg, valt. varapj
Mikko Lempinen, kirkkoherran sijainen
Metti Salminen, hallintopäällikkö
Anita Viik-Ingvesgård, kanslisti-vahtimestari

PYKÄLÄT 36 - 48

ALLEKIRJOITUKSET
Daniel Norrback
puheenjohtaja
Anita Viik-Ingvesgård
pöytäkirjanpitäjä

Inger Ylikoski
Jari Salmela

PÖYTÄKIRJA ON
TARKASTETTU Kristiinankaupungissa 17.6.2020

NÄHTÄVILLÄOLO-
TODISTUS Pöytäkirja on nähtävänä taloustoimistossa 18.6 -16.7.2020 ja ilmoitus
siitä ruotsalaisen kirkkoherranviraston ilmoitustaululla
Kristiinankaupungissa.

OTTEEN OIKEAKSI
TODISTAA

**36 §
KOKOUKSEN AVAUS**

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 19.14.

**37 §
KOKOUKSEN LAILLISUUDEN JA PÄÄTÖSVALTAISUUDEN TOTEAMINEN**

Yhteisen kirkkoneuvoston ohjesääntö, 2 luku 4 § mom. 2:

"Kutsu esityslistoineen on lähetettävä jäsenille vähintään viisi arkipäivää ennen kokousta. Kutsu ja esityslista on lähetettävä myös niille henkilöille, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisen kirkkoneuvoston kokouksissa. Yhteinen kirkkoneuvosto voi päättää, että kiireellinen asia otetaan päätettäväksi, vaikka ei ole noudatettu edellä 2 momentissa määrättyä järjestystä."

Kutsu ja esityslista on lähetetty sähköpostilla 9.6.2020, jokainen jäsen on myös saanut muistutuksen tekstiviestillä puhelimeensa.
Läsnä olevien jäsenten määrä todetaan nimenhuudolla.

Päätösesitys:

Todetaan, että kokous on laillinen ja päätösvaltainen.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

**38 §
PÖYTÄKIRJANTARKASTAJIEN VALINTA**

Päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Inger Ylikoski ja Jari Salmela valittiin.

**39 §
KOKOUKSEN SIHTEERIN VALINTA**

Päätösesitys:

Anita Viik-Ingvesgård valitaan kokouksen sihteeriksi.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan..

J.S

J.Y

**40 §
ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINEN**

Päätösesitys:

Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan kahdella lisäyksellä muihin asioihin 1. Virkasuhteen purkamisen uudelleen käsittely ja 2. Luottamustehtävästä vapauttaminen.

**41 §
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019**

(M.S.)

Seurakuntayhtymän virallisen tilinpäätöksen vuosikate on 336 388 euroa.
Tulos ja ylijäämä on 226 927 euroa.

Kirkollisverotulot ja valtion rahoitus olivat yhteensä 1 658 261 euroa.

Tilinpäätös koostuu tasekirjasta ja asiakirjoista, jotka vahvistavat tilinpäätöksen. Tasekirja sisältää toimintakertomuksen, tilinpäätöslaskelmat, tilinpäätöksen liitetiedot, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnän sekä luettelot ja selvitykset. Se allekirjoitetaan ja annetaan tilintarkastajalle.

Liitteet lähetetään erikseen sähköpostilla tai jaetaan kokouksessa.

Päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto allekirjoittaa tasekirjan jonka jälkeen se annetaan tilintarkastajalle.
Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle

1. että se käsittelee toimintakertomukset ja tilinpäätöksen 2019
2. että tilikauden Kristiinankaupungin ruotsalaisen ja suomalaisen seurakunnan ja yhtymän tulos siirretään kunkin taseeseen tilille edellisten tilikausien yli-/alijäämä
3. että se käsittelee tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2019
4. että se vahvistaa vuoden 2019 tilinpäätöksen
5. että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

J.S

J.Y

42 §

AINAISHOITOSOPIMUSTEN PÄÄTTÄMINEN

(M.S.)

Valmistelu lähetetään erikseen.

Kristiinankaupungin hautainhoitorahasto yhdistettiin Siipyyn ja Lapväärtin hautainhoitorahastojen kanssa yhteisen kirkkovaltuuston päätöksellä 22.4.2015. Hautainhoitorahastojen omaisuus pidettiin kuitenkin erillään taseessa. Vuodesta 2017 alkaen taseessa on vain yksi rivi, jossa on Kristiinankaupungin (ja Tiukan), Lapväärtin ja Siipyyn omaisuus, taseen liitetiedoista käy edelleen ilmi, kuinka paljon pääomaa on jäljellä Kristiinankaupungin ja Tiukan ainaishoitohaudoilla. Tilinpäätösten yhteydessä taseesta on vähennetty summa, joka on käytetty tilivuonna ainaishoitosisuushautojen hoitoon.

Kristiinankaupungin ja Tiukan ainaishautoja varten oli perustettu Kristiinankaupungin hautainhoitorahasto, jonka varoilla oli ostettu kerrostaloasunto. Vuokratuotoilla oli tarkoitus kattaa ainaishoitohautojen kulut. Vuonna 2015 asunto-osakkeet myytiin, koska vuokratulot eivät enää pitkään aikaan olleet riittäneet, vaan piti alkaa käyttää pääomaa ainaishautojen hoitoon.

Kristiinankaupungin ja Tiukan ainaishautojen pääoma oli 11 224,58 euroa 1.1.2019. Hoitohautoja on 124 kappaletta. Hoitokulut olivat koko rahaston toimintakulut jaettuna kaikilla hoitohaudoilla, 1796 kappaletta, eli noin 51 euroa per hauta. Tämä tekee 6 324 euroa, joka vähennetään Kristiinankaupungin ja Tiukan ainaishautojen pääomasta ja se kirjataan tilivuoden hoitotuotoiksi tuloslaskelmaan.

Pääomaa jää vain 4 900,58 euroa taseeseen 31.12.2019. Tällä summalla ei enää pysty hoitamaan hautoja vuonna 2020 kuten tähän asti, ruohonleikkaus, kukat ja kastelu. Koska kirkollisveroa ei saa käyttää yksityisten hautojen hoitamiseen, on tehtävä päätös sopimusten lopettamisesta. Mahdollisilla omiaisilla ja hautaoikeuden haltijoilla on oikeus saada asiasta tieto hyvissä ajoin.

Päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se irtisanoo Kristiinankaupungin ja Tiukan ainaishoitosisuushaudot, koska pääoma on käytetty loppuun. Koska kukat on jo istutettu, haudat hoidetaan vielä tänä kesänä 2020. Haudoille laitetaan tiedote päätöksestä ja asiasta ilmoitetaan Syd-Österbotten ja Suupohjan Sanomat lehdissä kesän 2020 aikana.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

43 §

HALLINTOPÄÄLLIKÖN LOMA-ANOMUS

Hallintopäällikkö Metti Salminen anoo kesälomaa 1.7 -9.8.2020. Jäljelle jää 5 lomapäivää myöhemmin käytettäväksi.

Päätösesitys:

Hallintopäällikölle myönnetään lomaa anomuksen mukaisesti. Hänen sijaisekseen valitaan Sirkka Högnäs 1.7 -26.7 ja Anita Viik-Ingvesgård 27.7 -9.8.2020.

Päätös:

Esityksen mukaan.

J.S

J.Y

MUUT ASIAT

44 §

VIRKASUHTEEN PURKAMISEN UUDELLEENKÄSITTELY

Kristiinankaupungin seurakuntayhtymä on 11.6.2020 vastaanottanut Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen (Liite 1).

Hallinto-oikeus kumoaa yhteisen kirkkoneuvoston päätöksen 24.10.2018 36 §, sillä perusteella, että Kim Ribackan kuuleminen ei järjestetty laissa määrätyllä tavalla. Liitteessä 1 sanotaan: "Puutteet kuulemismenettelyn erivaiheissa ovat kokonaisuutena arvioiden vaarantaneet valittajan oikeusturvan asiassa. Valituksenalainen päätös on näin ollen kirkkolain 6 luvun 58 §:n 1 momentin ja hallintolain 34 §:n 1 momentin ja 36 §:n vastaisena kumottava".

Tuomioistuin on näin ollen kumonnut yhteisen kirkkovaltuuston päätöksen muodollisten asioiden takia, eikä sen takia, että virkasuhteen purkaminen koeajan puitteissa olisi ollut lainvastainen tai laiton.

KL luku 6 , 60 §, 2 momentissa lukee: Jos irtisanomista, purkamista tai raukeamista koskeva päätös on kumottu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla perusteella ja työnantaja on uudella päätöksellä päättänyt virkasuhteen ja tämä päätös on saanut lainvoiman, katsotaan virkasuhde päättyneeksi asiassa ensin tehdyn päätöksen mukaisesti, jollei irtisanomisajasta muuta johdu."

Viranhaltijan kuulemista sanotaan **KL luku 6, 58 §, 1 momentti:** Ennen kuin työnantaja irtisanoo tai purkaa tai päättää virkasuhteen raukeamisesta 16 §:n 3 momentin mukaisesti, viranhaltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi virkasuhteen päättämisen syistä. Viranhaltijalla on oikeus häntä kuultaessa käyttää avustajaa. Oikeudesta käyttää avustajaa on ilmoitettava viranhaltijalle. Työnantajan päätös irtisanomisesta, purkamisesta tai raukeamisesta on perusteluineen merkittävä pöytäkirjaan.

Päätösehdotus:

Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 9.6.2020 (diaarinro 01439/19/2301) ja KL 6. lukuun, 60 §, 2 momenttiin vedoten, tulee Kim Ribackan virkasuhteen purkaminen 6 kuukauden koeajan puitteissa käsitellä uudelleen. Uudelleen käsittelyssä noudatetaan KL luku 6, 58 §, 1 momentin mainittuja muotovaatimuksia. Kuuleminen tullaan järjestämään Daniel Norrbackin työhuoneessa 29.6.2020 klo 16. Kuulemiseen osallistuvat kirkkoherra Norrback, juristi Helena Bexar ja Kim Ribacka ja/ tai Ribackan mahdollinen avustaja. Yhteinen kirkkoneuvosto myöntää yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle valtuuden käyttää juristi Helena Bexarin palveluja viedäkseen tämän asian käsittelyn päätökseen.

Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle että se, sen jälkeen kun kuuleminen on suoritettu lain mukaisella tavalla, tekee uuden päätöksen oikeassa järjestyksessä purkaa Kim Ribackan virkasuhteen välittömästi koeajan puitteissa, mistä päätettiin Kristiinankaupungin yhteisessä kirkkovaltuustossa 24.10.2018, 36§.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

J.S

J.Y

Pöytäkirjan tarkastajat:

**45 §
LUOTTAMUSTEHTÄVÄSTÄ VAPAUTTAMINEN**

Tor-Erik Berglund on anonut vapautusta luottamustehtävästään yhteisessä kirkkoneuvostossa jäljellä olevalle toimikaudelle 2019-2020. Berglund on Tony Westerlundin henkilökohtainen varajäsen.

Päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto ehdottaa yhteiselle kirkkovaltuustolle, että Tor-Erik Berglundin anomus vapauttaa hänet luottamustehtävästä henkilökohtaisena varajäsenenä yhteisessä kirkkoneuvostossa toimikautena 2019-2020 myönnetään. Valtuusto valitsee uuden varajäsenen Tony Westerlundille.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan

**46§
HALLINTOPÄÄLLIKÖN PÄÄTÖKSET**

Kokouksessa tiedotettiin hallintopäällikön päätöksistä palkata nuoria kesätöihin hautausmaille. Tiedotettiin myös yhtymän työntekijöiden lomista.

Päätösesitys:

Merkitään tiedoksi

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

**47 §
ILMOITUSASIAAT**

- Kristiinankaupungin vanhan hautausmaan muistolehto on valmis.
- Kristiinankaupungin kirkko pidetään suljettuna jumalanpalveluksista ja kävijöistä kunnes alttaritaulun konservointityö on valmis ja taulu on ripustettu takaisin paikoilleen.
- Jumalanpalvelukset pidetään Ulrika Eleonora kirkossa 20 kesäkuuta alkaen.
- Ulrika Eleonora kirkko pidetään avoinna kävijöille arkipäivisin klo 9-16, kesäkuusta elokuun loppuun.
- Tiukan siunauskappelin sisätiloja on maalattu.
- Ulrika Eleonoran kirkkotapuli maalataan kahteen kertaan ja työ valmistuu heinäkuun alkuun mennessä, samalla korjataan kirkon rikkinäisiä ikkunapuita. Urakoitsijana on Närpes Trätec.
- Siipyyn kirkkotapuliuuden ristin valmistaa Erlands ja se valmistuu syyskuun alkuun mennessä.

Päätösesitys:

Merkitään tiedoksi.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Esityksen mukaan.

J.S

J.Y

48 §
KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN JA VALITUSOSOITUS

Päätösesitys:

Puheenjohtaja julistaa kokouksen päättyneeksi. Valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätös:

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.41. Valitusosoitus liitetään pöytäkirjaan.

J.S

G.Y

Pöytäkirjan tarkastajat:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS 36 - 48 §

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</p> <p>Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 36-48</p>
	<p>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</p> <p>Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</p> <p>Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>
	<p>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kirkkolain 6 luvun 72 §:n 2 mom:n, 2. kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 3. hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, tai 4. muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. <p>Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:</p>
	<p>Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot</p> <p>Hankintaa koskevista seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 mom. nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyksen¹.</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p>

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:</p> <p>Kristiinankaupungin yhteinen kirkkoneuvosto Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1 Postiosoite: PL 59, 64101 Kristiinankaupunki Sähköposti: kristinestads.ksmf@evl.fi</p> <p>Pöytäkirjan pykälät:</p> <p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi seurakunnalle silloin kun se on seurakunnan käytettävissä tietojärjestelmässä siten, että sitä voidaan käsitellä.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi - tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä - millaista oikaisua päätökseen vaaditaan - millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan

J.S

V.Y

Pöytäkirjan tarkastajat:

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika	<p>Kirkollis- ja hallintovalitukset Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helsingin hallinto-oikeus Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, Helsinki Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.</p> <p>Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää 30 päivää</p> <p>Kirkollisvalitus alistusasiassa Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valitusviranomainen ja yhteystiedot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porvoon tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: Valitusaika Käyntiosoite: Lukiokuja 2 Postiosoite: PL 30, 06101 Porvoo Sähköposti: borga.domkapitel@evl.fi 30 päivää • Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: 30 päivää PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi
Muutoksenhakuajan laskeminen	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valituskirjelmässä <u>on ilmoitettava</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite ja puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta – miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmään <u>on liitettävä</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p> <p>Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
Oikeudenkäyntimaksu	<p>Tuomioistuinnmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa ja markkinaoikeudessa 2050 €. Käsittelemäksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.</p>
	<p>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>